

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
THE FACTORS AFFECTING OF QUALITY OF FINANCIAL STATEMENT AND DECISION MAKING EFFECTIVENESS OF LISTED COMPANIES IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีตัวแปรอิสระในการวิจัย ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน ส่วนตัวแปรตามคือ คุณภาพของงบการเงิน โดยวัดจากลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับใหม่และงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

งานวิจัยนี้มีสมมติฐานการวิจัยคือ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม นอกจากนี้ยังตั้งสมมติฐานว่าคุณภาพของงบการเงินโดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีแบบสอบถามที่ความสมบูรณ์ครบถ้วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 117 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่าความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม นอกจากนี้คุณภาพของงบการเงินโดยรวมและคุณภาพของงบการเงินรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพในความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้โดดเด่นจะส่งผลดีต่อการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพและจะช่วยส่งผลดีต่อไปยังประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ผู้ใช้งบการเงิน รวมถึงกิจการเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพในการจัดทำงบการเงิน นอกจากนี้บทความความวิจัยนี้ยังได้เสนอแนะประเด็นที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในอนาคต

คำสำคัญ: คุณภาพของงบการเงิน ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประสิทธิภาพของการควบคุมภายใน

Abstract

The objective of this research is to examine the factors affecting of financial statement quality of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The independent variables of this research are accountant professional, AIS competency, and internal control effectiveness. The dependent variable is the quality of

¹ อาจารย์สาขาการบัญชี คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

financial statement which is measured by adopting the qualitative of financial statement of new conceptual framework for financial reporting and relevance literature. The quality of financial statement has 6 dimensions including relevance, faithfully representation, understandability, timeliness, comparability, and verifiability. Furthermore, this research also investigates the relationship between quality of financial statement and decision making effectiveness.

The research hypothesis postulates that accountant professional, AIS competency and internal control effectiveness are positively relationship with total quality of financial statement. Moreover, the research hypothesis postulates that total of quality of financial statement and each dimension are positively relationship with decision making effectiveness. The listed companies in the Stock Exchange of Thailand are samples of the research by using questionnaire as an instrument. The complete responses have 117 questionnaires.

The results indicate that accountant professional and AIS competency has a positive significant effect on total of quality of financial statement. Moreover, total of quality of financial statement and some dimension of quality of financial statement including relevance, timeliness, and comparability has a positive significant effect on decision making effectiveness. The results reveal that firm should develop professional accountant and competency of accounting information systems in order to building quality of financial statement and effective decision making of financial statement user. Overall, the results of this research contribute to accounting practitioner, financial statement user, and firm to emphasize on develop and support generating quality of financial statement. For this research, suggestions and directions for future research are also presented.

Keywords: Quality of financial statement, Decision making effectiveness, Accountant professional, AIS competency, Internal control effectiveness

บทนำ

ในปัจจุบันมีการขยายตัวของภาคธุรกิจมากขึ้น เนื่องจากการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เช่น เขตการค้าเสรีในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) เขตการค้าเสรีในภูมิภาคอเมริกา (NAFTA) และเขตการค้าเสรีในภูมิภาคยุโรป (EU) เป็นต้น การเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนทั่วโลกมีผลทำให้การค้าขายทั่วโลกมีการขยายตัวเป็นอย่างมาก เรียกว่าเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจไร้พรมแดน (Economic globalization) นอกจากนี้การขยายตัวด้านการค้าการลงทุนของบริษัทข้ามชาติ (Multinational companies: MNCs) มีผลทำให้มีการขยายตัวของการใช้รายงานการเงินเพื่อนำข้อมูลบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้ งบการเงินกลุ่มต่างๆ มากยิ่งขึ้น (Biddle, Hilary, & Verdi, 2009, pp. 112-131; Meek, & Thomas, 2004, pp. 21-41)

งานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับความมีคุณค่าของข้อมูลบัญชีพบว่ากำไรสุทธิทางบัญชีมีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ โดยสังเกตจากพฤติกรรมราคาตอบสนองของราคาหลักทรัพย์ในช่วงเวลาที่มีการประกาศกำไรสุทธิของกิจการ ซึ่งงานวิจัยได้พบหลักฐานที่สอดคล้องกันว่าการประกาศกำไรสุทธิให้ข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุน (Ball, & Brown, 1968, pp. 157-178; Beaver, 1968, pp. 67-92) จากงานวิจัยอดีตดังกล่าวจึงเป็นที่ยอมรับกันว่าข้อมูลการบัญชีมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน นอกจากนี้งานวิจัยในช่วงหลังก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของข้อมูลบัญชีตัวอื่นๆ ที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ เช่น มูลค่าตามบัญชี กำไรต่อหุ้น สิทธิที่มีตัวตน สิทธิที่ไม่มีตัวตน และกระแสเงินสด เป็นต้น (Cheng, Ferris, Hsieh, & Su, 2005, pp. 25-59; Beaver, 2002, pp. 67-92; Balsam, & Roland, 1998, pp. 234-249; Barth, & Clinch, 1998, pp. 199-247) โดยงานวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลที่สอดคล้องกันพบว่าข้อมูลบัญชีในงบการเงินให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน (ประวิวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์, 2554, น. 10-14; Beyer, Cohen, Lys, & Walther, 2010, pp. 296-343)

ในส่วนของแ่งมุมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินพบว่ายังมีการศึกษาวิจัยน้อยมากเกี่ยวกับทั้งปัจจัยและผลกระทบของคุณภาพของงบการเงิน (Berger, 2011, pp. 204-218; Beyer et al., 2010, pp. 296-343; Shahwan, 2008, pp. 192-202) โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตยังไม่มีความชัดเจนและยังมีความหลากหลายในการวัดคุณภาพของงบการเงิน (Berger, 2011, pp. 204-218) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดแ่งมุมของการวัดคุณภาพของงบการเงิน ซึ่งกำหนดมาจากลักษณะสำคัญของข้อมูลในงบการเงินที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่อ้างอิงมาจากลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ที่นำเสนอโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB) ที่ได้นำเสนอกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับปี 2013 และสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (International Federation of Accountants: IFAC) ปี 2012 นอกจากนี้ยังอ้างอิงมาจากงานวิจัยในอดีตของ Socea (2012, pp. 47-55) และ Shahwan (2008, pp. 192-202) โดยคุณภาพของงบการเงินประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้

งานวิจัยนี้ได้มีการศึกษาผลกระทบของคุณภาพของงบการเงินที่มีต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินใน 3 ด้าน ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิผลของการควบคุมภายใน โดยมีคำถามในการวิจัยที่สำคัญคือ 1) คุณภาพของงบการเงินในด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจอย่างไร? และ 2) ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิผลของการควบคุมภายในมีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมอย่างไร?

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1) เพื่อตรวจสอบบทบาทของคุณภาพของงบการเงินในด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ
- 2) เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงิน ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีมุมมองพื้นฐานทรัพยากรของกิจการ (Resource-based View of the Firm)

มุมมองพื้นฐานทรัพยากรของกิจการกำหนดไว้ว่าทรัพยากรของกิจการที่มีความแตกต่างจากทรัพยากรของกิจการอื่น และเป็นทรัพยากรที่อยู่กับกิจการมาเป็นเวลานาน โดยทรัพยากรนั้นเป็นสิ่งมีคุณค่า ขาดแคลน หาได้ยาก และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะลอกเลียนแบบได้ง่ายโดยคู่แข่ง ทรัพยากรเหล่านี้สามารถสนับสนุนให้กิจการเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) และช่วยยกระดับผลการดำเนินงานของกิจการได้ดีขึ้น (Russo, & Fouts, 1997, pp. 534-539; Barney, 1991, pp. 99-120) ทรัพยากรที่กิจการจัดหามาถือเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของกิจการ โดยอาจเป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น ศักยภาพหรือความสามารถที่โดดเด่นของทรัพยากรมนุษย์ ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมสมัยใหม่ เป็นต้น (Henri, 2006, pp. 529-558) ทรัพยากรที่กิจการสามารถพัฒนาให้โดดเด่นมีลักษณะเฉพาะที่กิจการอื่น ๆ ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ ทรัพยากรเหล่านั้นจะนำมาซึ่งความได้เปรียบในการแข่งขัน และจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ดีของกิจการในอนาคต (Preutthipan, 2000, pp. 81-97)

กิจการที่สามารถพัฒนาบุคลากรและมีเทคโนโลยีที่โดดเด่น เช่น มีงบประมาณลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลให้กิจการประสบความสำเร็จในโครงการต่างๆ ได้ (Isik, Aritti, Dikman, & Birgonul, 2008, pp. 639-637) โดยงานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดของมุมมองพื้นฐานทรัพยากรของกิจการมาใช้ในการอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงิน โดยในงานวิจัยนี้ได้พิจารณาถึงปัจจัยพื้นฐานทรัพยากรของกิจการจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิผลของการควบคุมภายใน โดยงานวิจัยในอดีตพบว่ากิจการที่มีพนักงานบัญชีที่มีความเป็นมืออาชีพ มีระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีความสามารถที่โดดเด่น และมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิผลจะช่วยส่งผลดีต่อกระบวนการในการจัดทำงบการเงินของกิจการให้เกิดความน่าเชื่อถือและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (Altamuro, & Beatty, 2010, pp. 58-74; Flood, & Wilson, 2008, pp. 225-239; O'Donnell, 2000, pp. 178-203; Swenson, 1995, pp. 167-180)

บทบาทวรรณกรรม และการพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

ในปัจจุบันมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards: IFRS) มีบทบาทสำคัญต่อการจัดทำงบการเงินของกิจการเป็นอย่างมาก ดังเช่นสำหรับประเทศไทยได้นำมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศมาใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาและจัดทำมาตรฐานรายงานทางการเงินของไทย (Thai Financial Reporting Standards: TFRS) แต่สำหรับบางประเทศที่ยอมรับมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศมาใช้อย่างสมบูรณ์เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบกันได้ของงบการเงินของบริษัทข้ามชาติ โดยมีผลงานวิจัยที่ค้นพบว่าการใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศช่วยให้ลดขอบเขตการบริหารกำไรของฝ่ายบริหารได้ (Iatridis, 2010, pp. 193-204) โดยในปัจจุบันมาตรฐานรายงานทางการเงินของไทยถูกกำหนดขึ้นโดยสภาวิชาชีพบัญชีได้มีการปรับปรุงมาตรฐานรายงานทางการเงินให้ทันสมัยสอดคล้องกับมาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งล่าสุดมีการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้ทันสมัยเป็นฉบับปรับปรุงปี 2557 โดยบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดทำงบการเงินต้องปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงินทุกฉบับที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน นอกจากนี้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังต้องจัดทำบัญชีและงบการเงินตามข้อกำหนดของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น (Saudagaran, & Siga, 2000, pp. 1-26)

นอกจากบริษัทในประเทศไทยต้องมีการจัดทำบัญชีและงบการเงินตามมาตรฐานรายงานทางการเงินที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติตามกรอบแนวคิดในการจัดทำบัญชีและการนำเสนองบการเงิน ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (Conceptual framework for financial reporting) โดยกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินของไทยฉบับล่าสุดคือ ฉบับปรับปรุง 2557 (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557) ในขณะที่สภาวิชาชีพการบัญชีได้มีการปรับปรุงกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศอยู่เสมอ

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินเปรียบเสมือนรัฐธรรมนูญของนักบัญชีซึ่งถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำและการนำเสนองบการเงินสำหรับทุกกิจการ โดยแม่บทการบัญชีฉบับปรับปรุง 2552 (สภาวิชาชีพบัญชี, 2552) ได้กล่าวถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่ไว้ 4 ประการ ได้แก่ ความเข้าใจกันได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ แต่ในแม่บทการบัญชีฉบับปรับปรุงใหม่มีการเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน และได้มีการกำหนดลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินไว้ใหม่ไว้ 6 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ (กุลยา จันทะเดช, 2557, น. 62-81; สภาวิชาชีพบัญชี, 2557; IFAC, 2012; IASB, 2013) โดยในงานวิจัยนี้ได้มีการวัดคุณภาพของงบการเงินโดยกำหนดจากลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่กล่าวถึงข้างต้น

ผลลัพธ์สุดท้ายของการจัดทำบัญชีคือ งบการเงิน วัตถุประสงค์ในการจัดทำงบการเงินเพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจให้กับผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่ม โดยงบการเงินที่สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงินฉบับปรับปรุงปี 2557 ได้กำหนดไว้ว่างบการเงินที่

สมบูรณ์ต้องประกอบด้วย 5 ส่วนประกอบ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557) ในการจัดทำงบการเงิน นอกจากจะยึดถือตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 1 แล้วกิจการยังต้องจัดทำงบการเงินโดยคำนึงถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินด้วย

คุณภาพของงบการเงิน หมายถึง ลักษณะเชิงคุณภาพที่บ่งบอกว่าข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน (IFAC, 2012; Berger, 2011, pp. 204-218; Shahwan, 2008, pp. 192-202) โดยในงานวิจัยนี้วัดคุณภาพของงบการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงินประกอบไปด้วย 6 ด้าน ตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ (IFAC, 2012; IASB, 2013; Socea, 2012, pp. 47-55; Shahwan, 2008, pp. 192-202; กุลยา จันทะเดช, 2557, น. 62-81) นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ได้มีการศึกษาผลกระทบของคุณภาพของงบการเงินที่มีต่อตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยประสิทธิภาพในการตัดสินใจ หมายถึง การประเมินถึงขอบเขตของผู้ใช้ข้อมูลในการบรรลุเป้าหมายในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในแต่ละด้าน (Pizzini, 2006, pp. 179-210; McCartney, 2004, pp. 52-79)

งานวิจัยในอดีตพบว่าคุณภาพของงบการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ (Berger, 2011, pp. 204-218; Beyer et al., 2010, pp. 296-343; Li, & Shroff, 2010) นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตของ Cao, Hsien, & Kohlbeck (2012), Shahwan (2008, pp. 192-202), McCartney (2004, pp. 52-79) และ Queree (1994, pp. 16) ได้พบว่างบการเงินที่มีคุณภาพช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Elbanna, Child, & Dayan (2013, pp. 179-146) และ Biddle et al. (2009, pp. 112-131) ได้เสนอแนะว่างบการเงินที่มีคุณภาพส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินในหลายกลุ่ม ได้แก่ นักลงทุน ผู้บริหาร พนักงาน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่น ๆ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงนำมากำหนดเป็นสมมติฐาน H1a-f คือ คุณภาพของงบการเงินทั้งด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังได้ทำการทดสอบสมมติฐานเพื่อยืนยันความสัมพันธ์อีกครั้งตามสมมติฐาน H1 คือ คุณภาพของงบการเงินโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตพบว่าทั้งความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของการควบคุมภายในมีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน (Johnson, Lowensohn, & Reck, 2012, pp. 575-592; Altamuro, & Beatty, 2010, pp. 58-74; Armstrong, Guay, & Webber 2010, pp. 179-234; Flood, & Wilson, 2008, pp. 225-239; O'Donnell, & David, 2000, pp. 178-203; วรชมน ทอกรักษ์, 2554; อักษรภรณ์ แฉ่นแก้ว, 2548) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงคาดว่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของการควบคุมภายในกับคุณภาพของงบการเงิน จึงตั้งสมมติฐาน H2 คือ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม H3 คือ ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม และ H4 คือ ประสิทธิภาพของการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม งานวิจัยนี้สามารถสรุปสมมติฐานในการวิจัยได้จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย:

H1_Total: คุณภาพของงบการเงินโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

H1a: คุณภาพของงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ

H1b: คุณภาพของงบการเงินด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

H1c: คุณภาพของงบการเงินด้านความเข้าใจกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

H1d: คุณภาพของงบการเงินด้านความทันต่อเวลามีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

H1e: คุณภาพของงบการเงินด้านการเปรียบเทียบกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

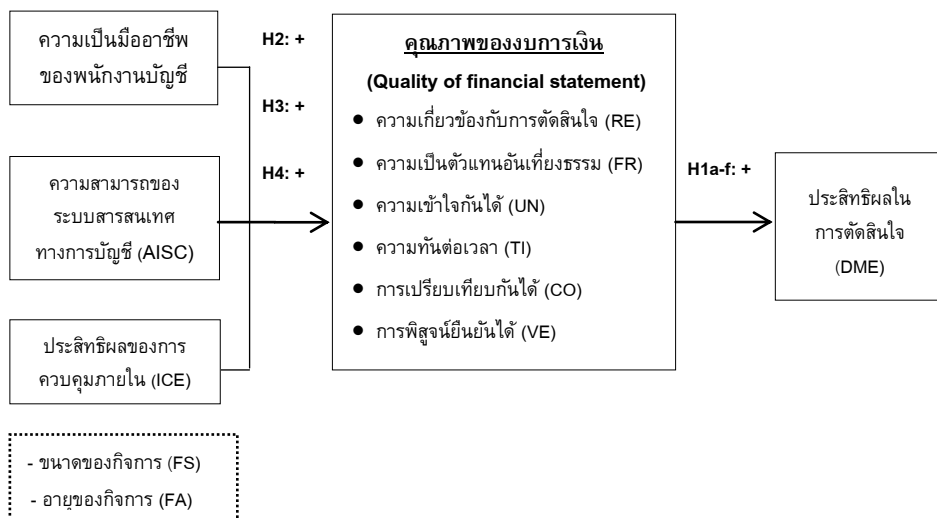
H1f: คุณภาพของงบการเงินด้านการพิสูจน์ยืนยันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ

H2: ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

H3: ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

H4: ประสิทธิภาพของการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นทำให้สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีมุมมองพื้นฐานทรัพยากรของกิจการ และงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยและผลกระทบของคุณภาพของงบการเงินแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงโมเดลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัยและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้มีการเลือกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย โดยได้ใช้ฐานข้อมูลรายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเป็นการระบุชื่อและที่อยู่ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สาเหตุที่เลือกบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ เป็นกิจการขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้างบริหารการจัดการที่ดี มีเงินทุนในการดำเนินงานจำนวนมาก และเป็นบริษัทที่เผยแพร่งบการเงินได้อย่างทั่วถึงเพื่อ

นำเสนอข้อมูลต่อนักลงทุนได้อย่างกว้างขวาง (Pavabutr, & Prangwattananon, 2009, pp. 351-371; Morakul, & Wu, 2001, pp. 142-158)

การวิจัยนี้ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้คือผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีหรือผู้จัดการฝ่ายบัญชี ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินของกิจการ นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีส่วนข้องในการนำข้อมูลที่สำคัญในงบการเงินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของกิจการในลำดับต่อไป (Cadez, & Guilding, 2008, pp. 1-19) เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงบการเงินของกิจการ ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้จากคุณภาพของงบการเงิน และส่วนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับปัจจัยและผลลัพธ์ของคุณภาพของงบการเงิน โดยส่วนที่ 1 และ 2 เป็นคำถามให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว ส่วนที่ 3-5 ให้ผู้ตอบเลือกระดับความคิดเห็นจำนวน 5 ระดับ ตามมาตราวัด Likert Scale คือ 1 (เห็นด้วยน้อยที่สุด) และ 5 (เห็นด้วยมากที่สุด)

บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 579 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557) ได้ถูกคัดเลือกให้เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยภายหลังการส่งแบบสอบถามพบว่ามีแบบสอบถามที่ตีกลับคืนมาจำนวน 10 ฉบับ เนื่องจากมีการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงที่อยู่ทำให้มีแบบสอบถามที่ส่งออกไปมีจำนวนรวม 569 ฉบับ โดยภายหลังการส่งแบบสอบถามไปพบว่ามีแบบสอบถามตอบกลับมาจำนวน 125 ฉบับ แต่มีแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จริงจำนวน 117 ฉบับ คิดเป็นอัตราร้อยละ 20.56 โดยในงานวิจัยนี้ไม่ได้มีการติดตามแบบสอบถามเพิ่มเติม เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอ้างอิงถึงงานวิจัยของ Aaker, Kumer, & Day (2001) พบว่าอัตราแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาเกินกว่าร้อยละ 20 โดยไม่ต้องใช้วิธีการติดตามแบบสอบถามเป็นอัตราการตอบกลับที่สามารถยอมรับได้

การวัดค่าตัวแปรตาม

คุณภาพของงบการเงิน หมายถึง ลักษณะเชิงคุณภาพที่บ่งบอกว่าข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน (IFAC, 2012; Socea, 2012, pp. 47-55; Berger, 2011, pp. 204-218; Shahwan, 2008, pp. 192-202) โดยในงานวิจัยนี้วัดคุณภาพของงบการเงินตามลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลในงบการเงินที่นำเสนอโดย IFAC (2012) และ IASB (2013) และประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตของ Socea (2012, pp. 47-55), Shahwan (2008, pp. 192-202) ซึ่งได้นำเสนอเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่ปรากฏในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินฉบับใหม่จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ความเข้าใจกันได้ ความทันต่อเวลา การเปรียบเทียบกันได้ และการพิสูจน์ยืนยันได้ โดยคำถามของแต่ละ ตัวแปร มีจำนวน 3 ข้อ เพื่อวัดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินใน 6 ด้าน โดยแต่ละข้อคำถามได้อ้างอิงมาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินสามารถให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยผู้ใช้งบการเงินสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้ รวมถึงยังช่วยยืนยันหรือชี้ความผิดพลาดของผลการประเมินที่ผ่านมาของผู้ใช้งบการเงินได้ (Socea, 2012, pp. 47-55; Shahwan, 2008, pp. 192-202; McCartney, 2004, pp. 52-79; Emmanuel, & Garrod, 2002, 215-234)

2) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (Faithfully representation) หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินได้ถูกแสดงไว้อย่างเที่ยงธรรมตามที่ต้องการให้แสดงเรียกว่ามีความเป็นกลาง (Neutral) โดยไม่มีความอคติและความลำเอียง (Unbiased) ในการแสดงผลข้อมูล รวมถึงข้อมูลที่แสดงต้องนำเสนอไว้อย่างครบถ้วน (Completeness) และไม่มี ความผิดพลาด (Free from Error) ในการนำเสนอข้อมูล (Shahwan, 2008, pp. 192-202; McCartney, 2004, pp. 52-79)

3) ความเข้าใจกันได้ (Understandability) หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว โดยมีข้อสมมติว่าผู้ใช้งบการเงินมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ และ

การบัญชีพอสมควร รวมทั้งผู้ซึ่งบการเงินมีความตั้งใจตามสมควรที่จะศึกษาข้อมูลดังกล่าว ซึ่งในแง่ของผู้จัดทำบการเงินก็ต้องไม่ละเว้นการแสดงข้อมูลที่มีความซับซ้อนหรือยากเกินไป ถ้าข้อมูลนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ซึ่งบการเงินก็ยังคงต้องยึดหลักการนี้ในการจัดทำบการเงิน (Socea, 2012, pp. 47-55; Berger, 2011, pp. 204-218)

4) ความทันต่อเวลา (Timeliness) หมายถึง การจัดทำบการเงินมีความทันต่อเวลาที่จะนำไปส่งหน่วยงานหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างทันทั่วทั้งที่ (Berger, 2011, pp. 204-218; Armstrong et al., 2010, pp. 179-234)

5) การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) หมายถึง ผู้ซึ่งบการเงินสามารถนำบการเงินของกิจการมาเปรียบเทียบกันได้ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ต่างกัน และยังสามารถนำบการเงินของกิจการไปเปรียบเทียบกับกิจการอื่นในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันได้ (Socea, 2012, pp. 47-55; Emmanuel, & Garrod, 2002, pp. 215-234; Shahwan, 2008, pp. 192-202)

6) การพิสูจน์ยืนยันได้ (Verifiability) หมายถึง ข้อมูลในบการเงินมีการประยุกต์ใช้มาตรฐานรายงานงานทางการเงินซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ซึ่งข้อมูลในบการเงินนั้นต้องสามารถตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดของมาตรฐานรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดประเภทรายการและนำเสนอข้อมูลในบการเงินไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน (Socea, 2012, pp. 47-55; Berger, 2011, pp. 204-218)

ประสิทธิผลในการตัดสินใจ (Decision making effectiveness) หมายถึง การประเมินถึงขอบเขตของผู้ใช้ข้อมูลบัญชีในการบรรลุเป้าหมายในการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจในแต่ละด้านของกิจการ (McCartney, 2004, pp. 52-79; Pizzini, 2006, pp. 179-210) โดยงานวิจัยนี้วัดประสิทธิผลในการตัดสินใจในแง่มุมมองของผู้อำนวยความสะดวกบัญชีที่มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลบัญชีในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเพื่อเสนอข้อมูลนี้ต่อฝ่ายบริหารระดับสูงหรือร่วมใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารงาน โดยประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตของ Pizzini (2006, pp. 179-210) และ McCartney (2004, pp. 52-79) โดยมีการประเมินถึงการบรรลุเป้าหมายในการตัดสินใจจากคำถามจำนวน 3 ข้อ คือ การตัดสินใจในการเพิ่มผลผลิตผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการ การกำหนดราคาขายสินค้าและบริการ และการตัดสินใจในโครงการที่ได้รับผลตอบแทนสูงสุด

การวัดค่าตัวแปรอิสระ

ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี (Accountant professional) หมายถึง พนักงานบัญชีของกิจการปฏิบัติงานด้วยความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ และมีความเป็นมืออาชีพในการจัดทำบัญชีและบการเงินได้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป (Tontiset, & Kaiwinit, 2013, pp. 145-164; Flood, & Wilson, 2008, pp. 225-239) งานวิจัยนี้ได้วัดความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี โดยประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตของ Tontiset, & Kaiwinit (2013, pp. 145-164) และ Flood, & Wilson (2008, pp. 225-239) งานวิจัยนี้มีคำถามเพื่อประเมินเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีของกิจการจำนวน 3 ข้อคือ พนักงานบัญชีมีการพัฒนาตนเองโดยได้เข้าร่วมการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานการเงินฉบับใหม่ พนักงานบัญชีมีทักษะ ความชำนาญและประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี และพนักงานบัญชีมีความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสมัยใหม่

ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS competency) หมายถึง ความมีศักยภาพที่โดดเด่นของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประสิทธิผลที่ช่วยเอื้ออำนวยประโยชน์ในการจัดทำข้อมูลบัญชีและบการเงินของกิจการ (O'Donnell, & David, 2000, pp. 178-203; Murthy, & Swanson, 1992, pp. 127-148) งานวิจัยนี้ได้วัดความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตของ O'Donnell, & David (2000, pp. 178-203) และ Murthy, & Swanson (1992, pp. 127-148) งานวิจัยนี้มีคำถามเพื่อประเมินเกี่ยวกับความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการจำนวน 3 ข้อ คือ ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการมีระบบเครือข่ายและการเชื่อมโยงกับระบบอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการมีความเหมาะสมเพื่อใช้อำนวยความสะดวกในการจัดทำบการเงินของกิจการได้เป็นอย่างดี และระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการมีความทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว และมีความน่าเชื่อถือ

ประสิทธิผลของการควบคุมภายใน (Internal control effectiveness) หมายถึง กิจการมีระบบการควบคุมภายในที่ดีที่ช่วยป้องกันการทุจริตและช่วยเพิ่มควมมีคุณภาพของการจัดทางการเงิน (Johnson et al., 2012, pp. 575-592; Jokipii, 2010; Altamuro, & Beatty, 2010) งานวิจัยนี้ได้วัดประสิทธิผลของการควบคุมภายใน โดยประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตของ Johnson et al. (2012, pp. 575-592); Jokipii (2010, pp. 115-144) และ Altamuro, & Beatty (2010, 58-74) งานวิจัยนี้มีคำถามเพื่อประเมินเกี่ยวกับประสิทธิผลของการควบคุมภายในของกิจการจำนวน 3 ข้อคือ ระบบการควบคุมภายในของกิจการช่วยป้องกันการทุจริตในรายงานทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการควบคุมภายในของกิจการช่วยรักษาสินทรัพย์ให้คงอยู่และพร้อมใช้งานได้เป็นอย่างดี และกิจการเอาใจใส่ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

การวัดค่าตัวแปรควบคุม

งานวิจัยนี้มีตัวแปรควบคุมจำนวน 2 ตัวแปรคือ ขนาดของกิจการ (Firm size) และอายุของกิจการ (Firm age) โดยงานวิจัยในอดีตพบว่าขนาดของกิจการมีผลกระทบต่อคุณภาพในการจัดทางการเงินของกิจการ (Gotti, & Mastrolia, 2012, pp. 44-71) นอกจากนี้งานวิจัยในอดีตของ Elbanna, et al. (2013, pp. 179-146) พบว่าทั้งขนาดและอายุของกิจการมีกระทบต่อผลการดำเนินงานและกลยุทธ์ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงได้กำหนดตัวแปรขนาดและอายุของกิจการเป็นตัวแปรควบคุมในสมการวิเคราะห์การถดถอยที่มีตัวแปรตามเป็นคุณภาพของงบการเงิน และประสิทธิผลในการตัดสินใจ

ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ได้ถูกนำมาใช้ในศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อคำถามตามรายการในแบบสอบถาม โดยนำมาใช้เพื่อทำให้ลดจำนวนข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์กันให้มีจำนวนลดน้อยลง โดย การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยด้วยการทดสอบการยืนยัน (CFA) ดังที่แสดงในตารางที่ 1 โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Factor Loadings ซึ่งทุกตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.632-0.985 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.40 ตามกฎของHair, William, Barry, Rolph, & Roanld (2006, pp. 117) เพื่อเป็นการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของคำถามในแบบสอบถาม นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยประเมินจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficients) ของตัวแปรทุกตัวซึ่งพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.656-0.969 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 ตามกฎของHair et al. (2006, pp. 137) ผลการทดสอบความเชื่อมั่นในการวัดผลมีความเที่ยงตรงภายในของการใช้เครื่องมือแสดงไว้ในตารางที่ 1 ซึ่งแสดงค่าสถิติ Factor Loading และ Cronbach Alpha สำหรับรายการในแต่ละตัวแปร ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการวัดค่าตัวแปรในงานวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่า FACTOR LOADINGS และ CRONBACH ALPHA COEFFICIENTS

ตัวแปร	Factor Loadings	Cronbach Alpha
ประสิทธิผลในการตัดสินใจ (DME)	0.793-0.920	0.969
ความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ (RE)	0.793-0.884	0.801
ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (FR)	0.916-0.930	0.801
ความเข้าใจกันได้ (UN)	0.882-0.934	0.908
ความทันต่อเวลา (TI)	0.857-0.925	0.892
ความเปรียบเทียบกันได้ (CO)	0.632-0.855	0.874
การพิสูจน์ยืนยันได้ (VE)	0.929-0.961	0.656
ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี (AP)	0.890-0.946	0.947
ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AISC)	0.881-0.941	0.897
ประสิทธิผลของการควบคุมภายใน (ICE)	0.954-0.985	0.899

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) เพื่อใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์และประมาณค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรตามที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากงานวิจัยนี้มีตัวแปรที่อยู่ในมาตราวัดทั้งที่เป็นแบบ Interval และ Numerical data ดังนั้น การวิเคราะห์ OLS จึงมีความเหมาะสมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ในการวิจัยครั้งนี้ (Aulakh, Kotabe, & Teegen, 2000, pp. 342-361) รูปแบบสมการที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ในงานวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

$$\text{สมการที่ 1: } DME = \alpha_1 + \beta_1 RE + \beta_2 FR + \beta_3 UN + \beta_4 TI + \beta_5 CO + \beta_6 VE + \beta_7 FS + \beta_8 FA + \varepsilon$$

$$\text{สมการที่ 2: } DME = \alpha_2 + \beta_9 TQFS + \beta_{10} FS + \beta_{11} FA + \varepsilon$$

$$\text{สมการที่ 3: } TQFS = \alpha_3 + \beta_{12} AP + \beta_{13} AISC + \beta_{14} ICE + \beta_{15} FS + \beta_{16} FA + \varepsilon$$

หมายเหตุ: TQF หมายถึง คุณภาพของงบการเงินโดยรวม, FS หมายถึง ขนาดของกิจการ, FA หมายถึง อายุของกิจการ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรประสิทธิผลในการตัดสินใจ คุณภาพของงบการเงินและตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน

Variables	DME	RE	FR	UN	TI	CO	VE	AP	AISC	ICE	FS	FA
Mean	3.84	4.32	4.34	4.28	4.25	4.15	4.39	4.01	4.05	4.01	2.15	3.38
SD	0.57	0.52	0.52	0.52	0.52	0.48	0.51	0.49	0.46	0.52	1.19	0.86
VIF	-	8.14	6.01	7.42	6.41	4.89	8.99	2.69	2.55	2.29	1.10	1.04
DME												
RE	.448**											
FR	.364**	.829**										
UN	.357**	.879**	.357**									
TI	.376**	.814**	.746**	.790**								
CO	.513**	.709**	.709**	.710**	.857**							
VE	.479**	.503**	.734**	.463**	.708**	.626**						
AP	.509**	.515**	.473**	.569**	.598**	.588**	.566**					
AISC	.293**	.483**	.571**	.533**	.606**	.566**	.632**	.732**				
ICE	.326**	.463**	.481**	.563**	.579**	.497**	.646**	.712**	.672**			
FS	.236*	.206*	.181	.216*	.164	.000	.201*	.251**	.293**	.169		
FA	.004	-.083	-.087	-.044	-.083	-.133	-.079	-.044	.063	-.075	-.049	

**ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01, *ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ค่าสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ Correlation Matrix ของตัวแปรทุกตัวแสดงไว้ในตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ด้วยการพิจารณาจากค่า VIF ซึ่งชี้ให้เห็นว่าค่า VIF ของแต่ละตัวแปรอยู่ระหว่าง 1.10 - 8.99 ซึ่งต่ำกว่าค่า 10 ตามกฎของ Neter, Wasserman, & Kutner (1985) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง จึงสรุปได้ว่าปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) ไม่เกิดขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินรายด้านกับประสิทธิผลในการตัดสินใจ

คุณภาพของงบการเงินรายด้าน	ประสิทธิผลในการตัดสินใจ		ค่าสถิติ t	P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	0.437	0.138	3.166	0.002*
ความเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ (RE)	0.556	0.204	2.780	0.006*
ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (FR)	-0.069	0.175	-0.394	0.694
ความเข้าใจกันได้ (UN)	0.218	0.194	1.124	0.264
ความทันต่อเวลา (TI)	0.605	0.181	3.349	0.001*
การเปรียบเทียบกันได้ (CO)	0.115	0.158	6.437	0.000*
การพิสูจน์ยืนยันได้ (VE)	0.206	0.214	-9.91	0.338
ขนาดของกิจการ (FS)	0.655	0.157	4.183	0.000*
อายุของกิจการ (FA)	0.246	0.149	1.657	0.100
F = 11.081 , Adjusted R ² = 0.410				

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 3 แสดงผลของการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินรายด้าน ได้แก่ ความเกี่ยวข้องกับงบการเงิน (H1a) ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (H1b) ความเข้าใจกันได้ (H1c) ความทันต่อเวลา (H1d) การเปรียบเทียบกันได้ (H1e) และการพิสูจน์ยืนยันได้ (H1f) กับประสิทธิผลในการตัดสินใจตามสมการที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของงบการเงินในด้านของความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ (H1a, $b_1 = 0.556$, $p < 0.05$) ความทันต่อเวลา (H1d, $b_4 = 0.605$, $p < 0.05$) และการเปรียบเทียบกันได้ (H1e, $b_5 = 0.115$, $p < 0.05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างไรก็ตามผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของงบการเงินในด้านของความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม (H1b, $b_2 = -0.069$, $p > 0.05$) ความเข้าใจกันได้ (H1c, $b_3 = 0.218$, $p > 0.05$) และการพิสูจน์ยืนยันได้ (H1f, $b_6 = 0.206$, $p > 0.05$) ไม่ได้มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนตัวแปรควบคุมขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ แต่อายุของกิจการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 แต่อย่างไรก็ตาม ดังนั้น จึงสรุปว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อ H1a, H1d และ H1e ผลการวิจัยนี้พบว่าคุณภาพของงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพของงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีความสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้ใช้งบการเงินเกิดประโยชน์ในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Socea (2012, pp. 47-55), Armstrong, et al. (2010, pp. 179-234), Shahwan (2008, pp. 192-202) และ McCartney (2004, pp. 52-79) ที่ได้พบว่าความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้เป็นลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการนำข้อมูลบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินได้

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินโดยรวมกับประสิทธิผลในการตัดสินใจ

คุณภาพของงบการเงินโดยรวม	ประสิทธิผลในการตัดสินใจ		ค่าสถิติ t	P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	0.229	0.155	-1.472	0.144
คุณภาพของงบการเงินโดยรวม (TQFS)	0.395	0.083	4.737	0.000*
ขนาดของกิจการ (FS)	0.468	0.168	2.790	0.006*
อายุของกิจการ (FA)	0.040	0.171	0.232	0.817
F = 10.157 , Adjusted R ² = 0.192				

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4 แสดงผลของการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินโดยรวมกับประสิทธิผลในการตัดสินใจ (H1_Total) ตามสมการที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่าคุณภาพของงบการเงินโดยรวม (H1_Total, $b_0 = 0.395$, $p < 0.05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรควบคุมขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ แต่อายุของกิจการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การถดถอยในสมการที่ 1 ตามตารางที่ 3 ผลการวิจัยในภาพรวมจึงสรุปได้ว่าคุณภาพของงบการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดความมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้น จึงสรุปว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อ H1_Total ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าคุณภาพของงบการเงินโดยรวมส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีตที่พบว่าคุณภาพของงบการเงินช่วยสนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินได้ (Socea, 2012, pp. 47-55; Cao, et al., 2012; Armstrong, et al., 2010, pp. 179-234; Li, & Shroff, 2010; Biddle, et al., 2009, pp. 112-131; McCartney, 2004, pp. 52-79; Queree, 1994, pp. 16) และสอดคล้องกับ ประวิวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์ (2555, น. 39-42) ที่ได้เสนอแนะว่า

งบการเงินที่มีคุณภาพดีจะต้องมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะต้องมีรวบรวมข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อบันทึกเหตุการณ์ทางการเงินนั้น ๆ มีการวัดมูลค่าของข้อมูลทางการเงินได้อย่างเหมาะสม โดยผลที่ตามมาจกงบการเงินที่มีคุณภาพคือ งบการเงินนั้นจะได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งบการเงินที่จะนำข้อมูลทางการเงินนั้นไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี (กรัณชรัตน์ บุญญวัฒน์ และศักดิ์ดา มาณวพันธ์, 2554, น. 152-158; สมพร มณีจันทร์, ดวงตา สราญรัมย์, และวรุณี ชาวาน์สุขุม, 2553, น. 70; McCartney, 2004, pp. 52-79)

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม	คุณภาพของงบการเงินโดยรวม		ค่าสถิติ t	P-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (α)	0.168	0.144	1.164	0.247
ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี (AP)	0.234	0.123	1.892	0.061**
ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AISC)	0.314	0.120	2.614	0.010*
ประสิทธิผลของการควบคุมภายใน (ICE)	0.156	0.114	1.367	0.174
ขนาดของกิจการ (FS)	0.338	0.159	2.123	0.036*
อายุของกิจการ (FA)	0.033	0.157	0.211	0.833
F = 13.138 , Adjusted R ² = 0.343				

*ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, **ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมตามสมการที่ 3 โดยมีการทดสอบตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี (H2) ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (H3) และประสิทธิผลของการควบคุมภายใน (H4) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ผลการวิเคราะห์การถดถอยแสดงให้เห็นว่าความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี (H2, $b_{12} = 0.234$, $p < 0.10$) และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (H3, $b_{13} = 0.314$, $p < 0.05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และ 0.05 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามประสิทธิผลของการควบคุมภายใน (H4, $b_{14} = 0.156$, $p > 0.05$) ไม่ได้มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรควบคุมขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม แต่อายุของกิจการไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใดๆ

ดังนั้น จึงสรุปว่าเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ H2 และ H3 คือ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Altamuro, & Beatty (2010, pp. 179-234), Armstrong et al. (2010, pp. 179-234), Flood, & Wilson (2008, 225-239) และ O'Donnell, & David (2000, 178-203) ที่พบว่าความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีช่วยสนับสนุนให้เกิดผลดีต่อคุณภาพของงบการเงิน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในอดีตของวรรษมน ทองรักษ์ (2554) ที่ได้พบว่าปัจจัยด้านความสามารถของผู้ทำบัญชี และระบบบัญชีที่ดีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงิน และสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของอักษรารกรณ์ แฉนแก้ว (2548) ที่ได้พบว่าความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชีมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพในการจัดทำรายงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สรุปและอภิปรายผล

ในปัจจุบันมีการขยายตัวของการค้าลงทุนโดยบริษัทข้ามชาติจำนวนมากทำให้เกิดตลาดหลักทรัพย์ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกเกิดการขยายตัว รวมถึงมีเพิ่มขึ้นของจำนวนนักลงทุนข้ามชาติส่งผลทำให้มีความต้องการใช้งบการเงิน

เพื่อใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น งานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาได้พยายามศึกษาถึงความสำคัญของข้อมูลบัญชีที่มีต่อราคาหลักทรัพย์ ผลการวิจัยส่วนใหญ่ได้ผลที่สอดคล้องกันว่าข้อมูลบัญชีหลายตัวเช่น กำไรสุทธิราคาตามบัญชี และกระแสเงินสดมีความสัมพันธ์ต่อราคาหลักทรัพย์ งานวิจัยเหล่านี้ช่วยบอกเป็นนัยได้ว่าข้อมูลบัญชีที่นักบัญชีจัดทำขึ้นเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิผลในการตัดสินใจ และศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน แบบสอบถามถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมีความสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จริงจำนวน 117 ฉบับ

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม และคุณภาพของงบการเงินโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ นอกจากนี้เมื่อมีการวิเคราะห์รายด้านของคุณภาพของงบการเงินพบว่า คุณภาพของงบการเงินในด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ ดังนั้น ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้มีหน้าที่จัดทำงบการเงินและผู้จัดทำงบการเงินควรตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงลักษณะเชิงคุณภาพในการจัดทำงบการเงิน นอกจากนี้ก็ควรควรมีการส่งเสริมให้พนักงานบัญชีเกิดความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน และจัดให้มีระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีความเหมาะสมเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำงบการเงินของกิจการ เนื่องจากมีผู้ใช้งบการเงินจำนวนมากที่มีความต้องการในการนำข้อมูลบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ของงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของงบการเงินที่มีผลต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน โดยได้มีการศึกษาถึงองค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพของงบการเงิน ผลการวิจัยพบว่าลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความทันต่อเวลา และการเปรียบเทียบกันได้มีผลกระทบต่อประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่มีต่อคุณภาพของงบการเงินคือ ความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชี งานวิจัยนี้มีประโยชน์ในแง่มุมมองทางทฤษฎีโดยเป็นการขยายองค์ความรู้และงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน ผลการวิจัยนี้ช่วยยืนยันผลการวิจัยในอดีตที่ได้พบว่าข้อมูลบัญชีมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ เชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน โดยกิจการที่มีงบการเงินที่มีลักษณะเชิงคุณภาพจะช่วยส่งผลกระทบต่อความมีประสิทธิผลในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ยังช่วยยืนยันทฤษฎีพื้นฐานข้อมูลทรัพยากรของกิจการ โดยผลการวิจัยนี้พบว่ากิจการที่มีพนักงานบัญชีที่มีความเชี่ยวชาญ และความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะช่วยส่งผลดีต่อการสร้างคุณภาพของงบการเงินโดยรวม

นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินโดยเฉพาะกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยกิจการควรมุ่งมั่นในการพัฒนาให้เกิดลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินตามที่ระบุไว้ในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน งานวิจัยนี้ได้รับถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน ซึ่งผู้บริหารฝ่ายบัญชีของกิจการควรมุ่งมั่นในการจัดทำงบการเงินให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในงานวิจัย นอกจากนี้กิจการควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของพนักงานบัญชี และมุ่งเน้นในการสร้างระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดคุณภาพของงบการเงิน ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้งบการเงินในการนำข้อมูลบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิภาพในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยงานวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบของคุณภาพของงบการเงินอาจจะใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทั้งปัจจัยและผลลัพธ์ที่ได้จากคุณภาพของงบการเงินให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งตรงประเด็นมากขึ้น นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยงานวิจัยในอนาคตอาจขยายขอบเขตของการศึกษาวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น บริษัทจำกัด และห้างหุ้นส่วน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรัณธรัตน์ บุญญวัฒน์ และศักดิ์ มาถนพวัฒน์. (2554). โครงสร้างการถือหุ้นและคุณภาพของรายงานทางการเงิน. *วารสารนักบริหาร*, 31 (2), 152-158.
- กุลยา จันทะเดช. (2557). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน. *วารสารสภาวิชาชีพบัญชี*, 29 (10), 62-81.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2557). *รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์*. ค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2557, จาก <http://www.set.or.th/th/company/companylist.html>
- ประวิวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์. (2554). ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลบัญชี-เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevancy). *วารสารนักบริหาร*, 31 (2), 10-14.
- ประวิวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์. (2555). ความน่าเชื่อถือของข้อมูลบัญชี. *วารสารนักบริหาร*, 32 (1), 39-42.
- วรรณชน ทอรัรักษ์. (2554). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อ*. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2552). *แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552)*. ค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2557, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานรายงานทางการเงิน>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2557). *กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557)*. ค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2557, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานรายงานทางการเงิน>
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2557). *มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เรื่องการนำเสนองบการเงิน (ปรับปรุง 2557)*. ค้นเมื่อ 27 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.fap.or.th/มาตรฐานรายงานทางการเงิน>
- สมพร มณีจันทร์, ดวงตา สารญรมย์ และวรุณี เซวาน์สุขุม. (2553). ความคิดเห็นของผู้ใช้งบการเงินต่อลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*, 3 (3).
- อักษรารณณ์ แฉ่นแก้ว. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. New York: John Wiley and Sons.
- Altamuro, J., & Beatty, A. (2010). How Does Internal Control Regulation Affect Financial Reporting?. *Journal of Accounting and Economics*, 49, 58-74.
- Armstrong, C. S., Guay, W. R., & Webber, J. P. (2010). The Role of Information and Financial Reporting in Corporate Governance and Debt Contracting. *Journal of Accounting and Economics*, 50, 179-234.
- Aulakh, P. S., Kotabe, M., & Teegen, H. (2000). Export Strategies and Performance of Firms from Emerging Economies: Evidence from Brazil, Chile, and Mexico. *Academy of Management Journal*, 43 (3), 342-361.
- Ball, R., & Brown, P. (1968). An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers. *Journal of Accounting Research*, 6, 159-178.

- Balsam, S. R., & Roland, L. (1998). Share Price and Alternative Measures of Earnings Per Share. *Accounting Horizons*, 12, 234-249.
- Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17, 99-120.
- Barth, M. E., & Clinch, G. R. (1998). Revalue Financial, Tangible, and Intangible Assets: Association with Share Price and Non-Market-Based Value Estimates. *Journal of Accounting Research*, 36, 199-247.
- Beaver, W. H. (1968). The Information Content of Annual Earnings Announcements. *Journal of Accounting Research*, 6, 67-92.
- Beaver, W. H. (2002). Perspectives on Recent Capital Market Research. *The Accounting Review*, Supplement, 67-92.
- Berger, P. G. (2011). Challenges and Opportunities in Disclosure Research—a Discussion of the Financial Reporting Environment: Review of the Recent Literature. *Journal of Accounting and Economics*, 51, 204-218.
- Beyer, A., Cohen, D. A., Lys, T. Z., & Walther, B. R. (2010). The Financial Reporting Environment: Review of the Recent Literature. *Journal of Accounting and Economics*, 50, 296-343.
- Biddle, G. C., Hilary, G., & Verdi, R. S. (2009). How Does Financial Reporting Quality Related to Investment Efficiency. *Journal of Accounting and Economics*, 48, 112-131.
BodrumHandout.pdf.
- Cadez, S., & Guilding, C. (2008). An Exploratory Investigation of an Integrated Contingency Model of Strategic Management Accounting. *Accounting, Organizations, and Society*, 33, 1-19.
- Cao, J., Hsien, H., & Kohlbeck, M. (2012). Executive Succession and Post-Restructuring Performance Improvement and Financial Reporting Quality. Retrieved Jul, 17, 2014 from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2202919
- Cheng, C. S. A., Ferris, K. S., Hsieh, S., & Su, Y. (2005). The Value Relevance of Earnings and Book Value under Pooling and Purchase Accounting. *Advance in Accounting*, 21, 25-59.
- Elbanna, S., Child, J., & Dayan, M. (2013). A Model of Antecedents and Consequences of Intuition in Strategic Decision-Making: Evidence from Egypt. *Long Range Planning*, 46, 149-176.
- Emmanuel, C. R., & Garrod, N. (2002). On the Relevance and Comparability of Segmental Data. *ABACUS*, 38 (2), 215-234.
- Flood, B., & Wilson, R. M. S. (2008). An Exploration of the Learning Approaches of Prospective Professional Accountants in Ireland. *Accounting Forum*, 32, 225-239.
- Gotti, G., & Mastroli, S. (2012). The Effect on Financial Reporting Quality of an Exemption from the SEC Reporting Requirements for Foreign Private Issuers. *The International Journal of Accounting*, 47, 44-71.
- Hair, J. F. William, B. C., Barry, B. J., Rolph, A. E., & Roanld, T. L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. New York: Pearson Education International.
- Henri, J. F. (2006). Management Control Systems and Strategy: a Resource-Based Perspective. *Accounting, Organizations, and Society*, 31, 529-558.
- IASB. (2013). A Framework-Based Approach to Teaching Accounting: Property, Plant, and Equipment. Citing computer references. Retrieved Jul 17, 2014, from <http://www.ifrs.org/Documents/>
- Iatridis, G. (2010). International Financial Reporting Standards and the Quality of Financial Statement Information. *International Review of Financial Analysis*, 19, 193-204.
- IFAC. (2012). Conceptual Framework for General Purpose Financial Reporting by Public Sector Entities: Presentation in General Purpose Reports. *Consultation Paper from International Federation of Accountants*. Citing computer references. Retrieved May 31, 2012.

- Isik, S., Aritti, D., Dikman, I., & Birgonul, M. T. (2008). Impact of Corporate Strengths/Weaknesses on Project Management Competencies. *International Journal of Project Management*, 27 (6), 629-637.
- Johnson, L. E., Lowensohn, S., & Reck, J. L. (2012). Management Letter Comments: their Determinants and their Association with Financial Reporting Quality in Local Government. *Journal of Accounting Public and Policy*, 31, 575-592.
- Jokipii, A. (2010). Determinants and Consequences of Internal Control in Firms: a Contingency Theory Based Analysis. *The Journal of Management and Governance*, 14, 115-144.
- Li, F., & Shroff, N. O. (2010). Financial Reporting Quality and Economic Growth. *Citing computer references*. Retrieved Jul 19, 2014, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1265331
- McCartney, S. (2004). The Use of Usefulness: an Examination of the Use Needs Approach to the Financial Reporting Conceptual Framework. *The Journal of Applied Accounting Research*, 7, 52-79
- Meek, G. K., & Thomas, W. B. (2004). A Review of Market-Based International Accounting Research. *Journal of International Accounting Research*, 3 (1), 21-41.
- Morakul, S., & Wu., F. H. (2001). Cultural Influences on ABC Implementation in Thailand's Environment. *Journal of Managerial Psychology*, 16 (2), 142-158.
- Murthy, U. S., & Swanson, J. A. (1992). Integrating Expert Systems and Database Technologies: an Intelligent Decision Support System for Investigating Cost Variances. *Journal of Information Systems*, 6 (2), 127-148.
- Neter, J., Wasserman, W., & Kutner, M. H. (1985). *Applied Linear Statistical Models: Regression, Analysis of Variance, and Experimental Design* (2nd ed.). Homewood: Richard D. Irwin, Inc.
- O'Donnell, E., & David, J. S. (2000). How Information Systems Influence User Decisions: a Research Framework and Literature Review. *International Journal of Accounting Information Systems*, 1, 178-203.
- Pavabutr, P., & Prangwattananon, S. (2009). Tick Size Change on the Stock Exchange of Thailand. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 4, 351-371.
- Pizzini, M. J. (2006). The Relation between Cost-System Design, Managers' Evaluations of the Relevance and Usefulness of Cost Data and Financial Performance: an Empirical Study of US Hospitals. *Accounting, Organizations, and Society*, 31, 179-210.
- Preuthipan, S. (2000). The Model of the Resource-Based View of the Firms. *Chulalongkorn Review*, 81-97.
- Queree, A. (1994). Quality Reporting Improves Decision-Making at Cookson. *Corporate Finance*, 16.
- Russo, M. V., & Fouts, P. A. (1997). A Resource-Based Perspective on Corporate Environmental Performance and Profitability. *Academy Management Journal*, 40, 534-539.
- Saudagaran, S. M., & Diga, J. G. (2000). The Institutional Environment of Financial Reporting Regulation in ASEAN. *The International Journal of Accounting*, 35, 1-26.
- Shahwan, Y. (2008). Qualitative Characteristics of Financial Reporting: a Historical Perspective. *Journal of Applied Accounting Research*, 9 (2), 192-202.
- Socea, A. (2012). Managerial Decision-Making and Financial Accounting Information. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 58, 47-55.
- Swenson, D. (1995). The Benefits of Activity-Based Cost Management to the Manufacturing Industry. *Journal of Management Accounting Research*, 7, 167-180.
- Tontiset, N., & Kaiwinit, S. (2013). Social Responsibility Accounting Effectiveness of Thai-Listed Firms: An Empirical Research of its Antecedents and Consequences. *Journal of International Business and Economics*, 11 (3), 145-164.